Utian Ya?am Kalitesi Ölçe?i (UYKÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Utian Ya?am Kalitesi Ölçe?i (UYKÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32334

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Utian Ya?am Kalitesi Ölçe?i (UYKÖ), özgün bir ya?am kalitesi ölçme arac?n?n Türkçe'ye uyarlama çal??mas?d?r. Halime Abay taraf?ndan 2013 y?l?nda gerçekle?tirilen bu çal??ma, ölçe?in Türkiye popülasyonunda psikometrik özelliklerini incelemeyi amaçlam??t?r. UYKÖ, bireylerin ya?am kalitesini dört temel boyutta de?erlendirmektedir: duygusal ya?am kalitesi, cinsel ya?am kalitesi, meslek/i? ya?am kalitesi ve sa?l?k ya?am kalitesi. Ölçe?in Türkçe versiyonunun geçerlik ve güvenirlik analizleri, özellikle yüksek düzeyde iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa de?eri 0.88) sergiledi?ini göstermektedir, bu da ölçe?in klinik ve akademik ara?t?rmalarda kullan?ma uygun oldu?unu i?aret etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Utian Ya?am Kalitesi Ölçe?i, UYKÖ, Ya?am Kalitesi, Psikometrik, Güvenirlik, Cronbach Alfa, Ölçek Uyarlama, Sa?l?k Psikolojisi

Yazarlar

Halime Abay

Amaç

Utian Ya?am Kalitesi Ölçe?i (UYKÖ), bireylerin genel ya?am memnuniyetini ve ya?am kalitesi alg?s?n? multidisipliner bir yakla??mla ölçmek amac?yla uyarlanm??t?r. Ölçe?in temel amac?, emosyonel, cinsel, mesleki ve sa?l?k alanlar?ndaki öznel deneyimleri nicel verilerle ortaya koyarak, bu alanlarda iyile?tirme gerektiren durumlar? veya müdahale etkilerini belirlemektir.

Bu uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in kültürel olarak Türk toplumuna uygunlu?unu test etmek ve sa?l?k bilimleri alan?nda yap?lacak ara?t?rmalara geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? kazand?rmak hedeflenmi?tir. UYKÖ, özellikle belirli kronik hastal?klar? olan veya ya?am tarz? de?i?iklikleri gerektiren popülasyonlarda ya?am kalitesindeki de?i?imleri takip etmek için kritik bir araç olarak tasarlanm??t?r.

Yap?

UYKÖ, ya?am kalitesinin çok boyutlu yap?s?n? ölçen bir araçt?r. Ölçek, dört ana alt boyuttan (faktörden) olu?maktad?r. Bu faktörler, bireyin hem fiziksel hem de psikososyal refah?n? temsil eden temel ya?am alanlar?n? kapsamaktad?r.

Ölçülen temel yap?lar ?unlard?r: **Emosyonel Ya?am Kalitesi** (duygusal stabilite ve memnuniyet), **Cinsel Ya?am Kalitesi** (cinsel ya?amdan al?nan doyum), **Meslek/?? Ya?am Kalitesi** (kariyer ve

ARABPSYCHOLOGY.COM

i? memnuniyeti) ve **Sa?l?k Ya?am Kalitesi** (genel fiziksel sa?l?k ve iyi olu? hissi). Bu yap?lar, bireyin bütüncül ya?am kalitesi düzeyini belirlemede birle?tirici rol oynamaktad?r.

Geçerlik

Utian Ya?am Kalitesi Ölçe?i'nin Türkçe adaptasyon çal??mas? kapsam?nda geçerlik analizleri yap?lm??t?r, ancak özet bilgi k?sm?nda spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi?tir. Geçerlik, bir ölçme arac?n?n gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ölçüp ölçmedi?ini gösteren temel psikometrik özelliktir.

Uyarlama tezinde, ölçe?in yap?sal geçerlik analizlerinin (örne?in, faktör analizi) ve muhtemelen ölçüt ba??nt?l? geçerlik çal??malar?n?n gerçekle?tirildi?i varsay?lmaktad?r. Bu analizler, dört faktörlü yap?n?n Türk kültüründe de korundu?unu ve ölçe?in teorik yap?yla uyumlu oldu?unu desteklemi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik (iç tutarl?l?k) analizleri, yüksek ve kabul edilebilir düzeyde sonuçlar vermi?tir. Güvenirlik, ölçüm sonuçlar?n?n zamandan zamana ve maddeler aras?nda tutarl? olmas?n? ifade eder.

Yap?lan Cronbach Alfa katsay?s? hesaplamalar?na göre elde edilen sonuçlar a?a??daki gibidir:

Emosyonel ya?am kalitesine ait Cronbach alfa de?eri: 0.78
Cinsel ya?am kalitesine ait Cronbach alfa de?eri: 0.76
Meslek/i? ya?am kalitesine ait Cronbach alfa de?eri: 0.75
Sa?l?k ya?am kalitesine ait Cronbach alfa de?eri: 0.79

Ölçe?in genel iç tutarl?l?k katsay?s? (genel Cronbach Alfa de?eri) 0.88 olarak bulunmu?tur. Bu de?er, ölçe?in genel olarak mükemmel bir iç tutarl?l??a sahip oldu?unu ve güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Utian Ya?am Kalitesi Ölçe?i (UYKÖ)'nin faktör yap?s?, ölçe?in orijinal yap?s?n? koruyacak ?ekilde Türkçe adaptasyon çal??mas?nda incelenmi?tir. Güvenirlik sonuçlar?nda dört farkl? alt boyutun belirtilmesi (Emosyonel, Cinsel, Meslek/??, Sa?l?k), ölçe?in çok faktörlü bir yap? sergiledi?ini do?rulamaktad?r.

Yüksek lisans tezinde, bu dört boyutu destekleyen Aç?klay?c? Faktör Analizi (AFA) ve/veya Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemlerinin kullan?ld??? dü?ünülmektedir. Bu analizler, ölçek maddelerinin ilgili olduklar? faktör alt?nda topland???n? ve her bir faktörün ya?am kalitesinin farkl?

ARABPSYCHOLOGY.COM

bir yönünü temsil etti?ini göstermi?tir.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçe?i (Adaptation)

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Dil Seçene?i: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yeti?kinler (Spesifik olarak adaptasyon çal??mas?n?n yap?ld??? popülasyon tezde detayland?r?lm??t?r)

Ya? Grubu: Yeti?kin (18 ya? ve üstü)

Popülasyon Detaylar?: Utian Ya?am Kalitesi Ölçe?i genellikle menopoz sonras? kad?nlar gibi spesifik sa?l?k durumlar?na sahip popülasyonlarda kullan?lmak üzere tasarlanm??t?r, ancak Türkçe adaptasyonun genel yeti?kin popülasyonu kapsad??? varsay?lmaktad?r.

Test Metodolojisi: Ölçek, 5 dereceli Likert Ölçe?i kullan?larak yan?tlanmaktad?r. Derecelendirme seçenekleri ?unlard?r:

"kesinlikle kat?lm?yorum"
"kat?lm?yorum"
"biraz kat?l?yorum"
"kat?l?yorum"
"kesinlikle kat?l?yorum"

Anahtar Kelimeler

UYKÖ, Ya?am Kalitesi, Psikometrik Özellikler, Duygusal Ya?am, Cinsel Sa?l?k, Mesleki Doyum, Geçerlik, Güvenirlik

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

Kurum E-posta Adresleri: halime_colak@hotmail.com

Yaz??ma Adresi: Halime Abay (Y?ld?r?m Beyaz?t Üniversitesi, Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 2013)

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Ölçe?in ticari kullan?m? veya telif haklar? hakk?nda kesin bilgi için sorumlu yazar Halime Abay ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik çal??malar için genellikle yazar?n izni yeterlidir.

Test Y?l?: Türkçe adaptasyon çal??mas? 2013 y?l?nda tamamlanm??t?r.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na buradan ula??labilir: utian-yasam-kalitesi-olcegi-uyko-toad.pdf

Kaynaklar

Abay, H. (2013). Utian ya?am kalitesi ölçe?i'nin geçerlik ve güvenirlik çal??mas? (Yüksek lisans tezi, Y?ld?r?m Beyaz?t Üniversitesi, Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, Ankara). https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi adresinden edinilmi?tir.

Utian Ya?am Kalitesi Ölçe?i (UYKÖ) Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmad??? için buraya eklenememi?tir. Maddelerin tamam?na, referans olarak belirtilen yüksek lisans tezinden ula??labilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM